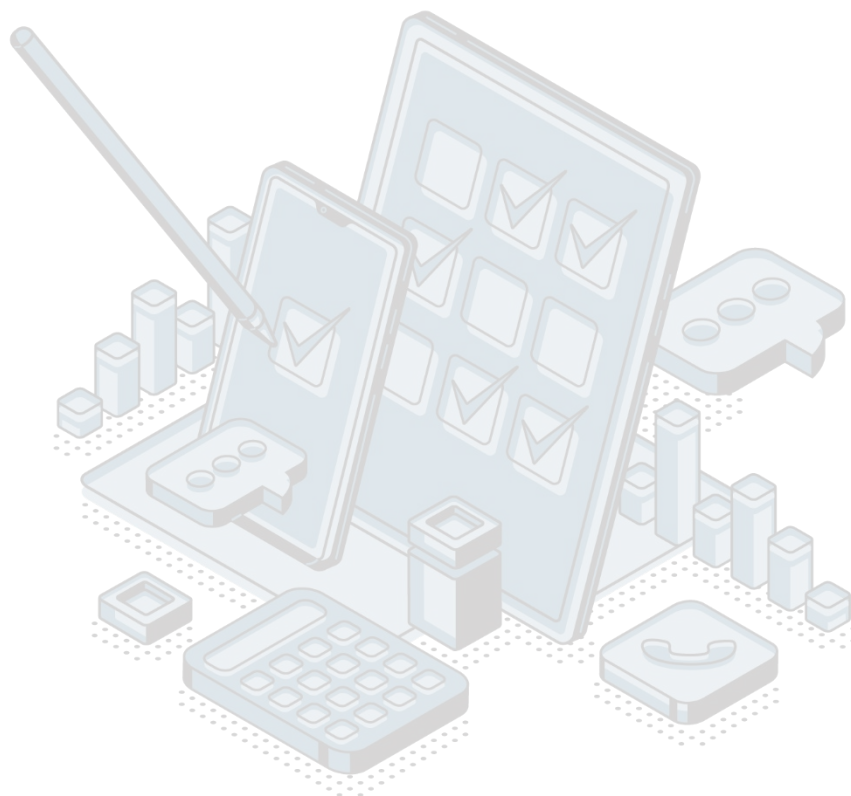

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Statistika organske proizvodnje 2022

Odgovorno lice: Dragan Peković

Naziv odsjeka: Odsjek statistike poljoprivrede i ribarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju.....	3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja.....	3
1.2 Pravni osnov.....	3
1.3 Statističke jedinice.....	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	4
1.4.1 Sektori.....	4
1.4.2 Statistička populacija.....	4
1.5 Referentna geografska oblast.....	4
1.6 Koncepti i definicije.....	4
1.7 Klasifikacije.....	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	5
1.10 Metodologija.....	5
1.11 Bazni period.....	5
1.12 Jedinica mjere.....	5
1.13 Izvor podataka.....	5
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka.....	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	6
3. Tačnost i pouzdanost.....	6
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	6
Stopa neodaziva za temu.....	6
3.2 Greška u obradi podataka.....	6
Stopa imputacije.....	6
3.3 Revizija podataka.....	6
3.3.1 Politika revizije podataka.....	6
3.3.2 Praksa revizije podataka.....	6
3.3.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	6
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka.....	7
4.1 Pravovremenost.....	7
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka.....	7
Vremenski jaz objave konačnih podataka.....	7
4.2 Tačnost objave podataka.....	7
5. Dostupnost i jasnoća.....	7
5.1 Kalendar objave podataka.....	7
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka.....	7
5.3 Saopštenja.....	7
5.4 Publikacije.....	7
5.5 Online baza podataka.....	7
5.6 Pristup mikro podacima.....	7
5.7 Popunjenost metadata.....	7
6. Uporedivost.....	8
6.1 Prostorna uporedivost.....	8
6.2 Vremenska uporedivost.....	8
Indikator za uporedivost u vremenu.....	8

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Prikupljeni statistički podaci pokrivaju sljedeće podatke:

- Ovlašćeni registrovani organski operateri (koji se odnose na njihovu glavnu ili sporednu djelatnost) (izraženo brojem operatera);
- Ovlašćeni registrovani organski prerađivači koji proizvode organske proizvode (kao svoju glavnu ili sporednu djelatnost) (izraženo brojem prerađivača);
- Sertifikovana površina organskog usjeva (u fazi konverzije i potpuno sertifikovana) (izraženo u hektarima);
- Sertifikovana organska proizvodnja usjeva sa sertifikovane površine (izraženo u 1 000 kg);
- Sertifikovana organska stoka (izražena u grlima živih životinja);
- Proizvodnja sertifikovanih organskih proizvoda životinjskog porijekla (izraženo u 1 000 kg mase trupa i u hiljadama jaja);
- Proizvodnja sertifikovanih organskih mliječnih proizvoda (proizvedenih na farmama ili prerađenih na farmama ili u mljekarama) i meda i proizvoda pčelarstva (izraženo u 1 000 kg dobijenih proizvoda).

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12, 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=4&pageid=4> .

Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaoćima administrativnih podataka (sporazum o saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV) iz juna 2013). Novi EU zakonodavni okvir (SAIO) je u toku uspostavljanja, tako da u organskoj statistici predhodna EU Reg 834/2007, koja daje pravni osnov za godišnje prikupljanje statistike organske proizvodnje stavlja se van snage. Postaje primjenjiva EU Regulativa 2018/848 Evropskog parlamenta i Vijeća o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda (ne sadrži pravni osnov za prikupljanje poljoprivredne statistike). Kao most između prethodnog i novog zakonodavstva do usvajanja SAIO regulative na snazi je ESS Sporazum o statistici organske proizvodnje, koji je ESSC odobrio 12. februara 2020. godine, stupio je na snagu 1. januara 2022. godine. Sporazum pokriva godišnje prikupljanje statističkih podataka o organskoj proizvodnji, prethodno uspostavljene u skladu sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007. Sporazum će ostati operativan sve dok SAIO ne stupi na snagu. ESS sporazum reguliše prikupljanje statistike organske poljoprivrede i to:

- Operateri organske poljoprivrede;
- Organska stočarska proizvodnja;
- Organska biljna proizvodnja;
- Operateri i proizvođači organskog poslovanja (izvan poljoprivrede).

1.3 Statističke jedinice

Organski sertifikovan operater. Administrativni izvor podataka je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Direktorat za poljoprivredu) koje prethodno iste dobija od strane sertifikacionog tijela Monteorganica shodno Zakonu o organskoj proizvodnji ("Sl. list CG", br. 56/2013). Podaci su u skladu sa EU Regulativom 834/2007 i EU Regulativom 889/2008 kao i sa novim ESS Sporazumom o statistici organske proizvodnje, koji je ESSC odobrio 12. februara 2020. godine, stupio je na snagu 1. januara 2022. godine.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

A-Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Podaci pokrivaju sve različite vrste operatera uključenih u organski sektor (proizvodnja, transformacija, uvoz, ostalo).

1.4.2 Statistička populacija

Svi operateri uključeni u organski sektor. Istraživanjem su obuhvaćeni poljoprivredni proizvođači koje se nalaze u Registru subjekata organske proizvodnje u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Samo operateri sertifikovani prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. juna 2007. o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda i ukidanje Uredbe (EEZ) br. 2092/91 smatraju se organskim. Prema ovoj Uredbi, operater znači „fizička ili pravna lica odgovorna za osiguravanje ispunjenja zahtjeva ove Uredbe u organskom poslovanju pod njihovom kontrolom”. Organska proizvodnja znači upotrebu postupka proizvodnje u skladu sa pravilima utvrđenim u ovoj uredbi, u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije, EU Regulativa 834/2007.

Organska proizvodnja je proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda koja se zasniva na primjeni metoda organske proizvodnje u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije, u skladu sa Zakonom o organskoj proizvodnji. Organska poljoprivreda predstavlja sistem održive poljoprivrede, u velikoj mjeri zasnovan na lokalnim resursima koji održava ekološku ravnotežu i minimizira negativan uticaj poljoprivrede na životnu sredinu. Takođe, podrazumijeva proizvodnju usklađenu sa zakonom i standardima definisanim uslovima uz kontrolu cijelog proizvodnog ciklusa od strane ovlašćene organizacije za sertifikaciju - Monteorganica.

1.7 Klasifikacije

Podaci se izvještavaju prema vrsti operatera:

- Svi operateri
- Poljoprivredni proizvođači
- Poljoprivredni proizvođači koji su ujedno i prerađivači
- Poljoprivredni proizvođači koji su ujedno i uvoznici
- Poljoprivredni proizvođači – ostali (n.e.c.)
- Proizvođači akvakulture
- Proizvođači vodenog bilja - Prerađivači
- Prerađivači koji su ujedno i uvoznici
- Prerađivači – ostalo (n.e.c.)
- Uvoznici - Izvoznici
- Ostali operateri
- Ostali operateri – trgovci
- Ostali operateri – trgovci – sa trgovcima na veliko
- Ostali operateri – trgovci – trgovci na malo
- Ostali operateri n.e.c.

Oni operateri koji sprovode nekoliko aktivnosti ubrajaju se u svaku relevantnu kategoriju.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Periodika prikupljanja podataka je godišnja.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju jednom godišnje i dostupni su na sajtu Uprave za statistiku od 30. juna. Istraživanje o statistici organske proizvodnje uključeno je prvi put kao redovno za 2022. godinu u Godišnjem planu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 2/2022 od 12.01.2022. godine“) kada su i prvi put objavljeni podaci za 2021. godinu. U martu 2023. godine Uprava za statistiku objavila je i konačne podatke za seriju podataka za period 2016-2020. godine, koji su bili u prethodnom periodu dostavljeni Eurostatu kao preliminarni i zaštićeni. Podaci za 2022. godinu su dostavljeni Eurostatu u junu 2023. godine.

1.10 Metodologija

Uputstvo o metodologiji se može naći na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/uploads/files/poljoprivreda/organska%20proizvodnja/metodologija/Methodolo%C5%A1ko%20uputstvo-Statistika%20organske%20proizvodnje.pdf> .

U Statističkom godišnjaku nalazi se kratka metodologija na osnovu koje se proizvode podaci. Izrada podataka temelji se na preporukama koje su u skladu sa EU Regulativom 834/2007 i EU Regulativom 889/2008 kao i sa novim ESS Sporazumom o statistici organske proizvodnje, koji je ESSC odobrio 12. februara 2020. godine, stupio je na snagu 1. januara 2022. godine.

1.11 Bazni period

Nije primjenljivo.

1.12 Jedinica mjere

- Ovlašćeni registrovani organski operateri (koji se odnose na njihovu glavnu ili sporednu djelatnost) (izraženo brojem operatera);
- Ovlašćeni registrovani organski prerađivači koji proizvode organske proizvode (kao svoju glavnu ili sporednu djelatnost) (izraženo brojem prerađivača);
- Sertifikovana površina organskog usjeva (u toku konverzije i potpuno pretvorena) (izraženo u hektarima);
- Sertifikovana organska proizvodnja usjeva sa sertifikovane površine (izraženo u 1 000 kg);
- Sertifikovana organska stoka (izražena u grlima živih životinja);
- Proizvodnja sertifikovanih organskih proizvoda životinjskog porijekla (izraženo u 1 000 kg mase trupa i u hiljadama jaja);
- Proizvodnja sertifikovanih organskih mliječnih proizvoda (proizvedenih na farmama ili prerađenih na farmama ili u mljekarama) i meda i proizvoda pčelarstva (izraženo u 1 000 kg dobijenih proizvoda).

1.13 Izvor podataka

Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede - MPŠV (Direktorat za poljoprivredu). Podaci se baziraju na eksternim administrativnim izvorima podataka.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Administrativni izvor podataka. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Direktorat za poljoprivredu) koje prethodno iste dobija od strane sertifikacionog tijela Monteorganica shodno Zakonu o organskoj proizvodnji ("Sl. list CG", br. 56/2013).

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- FAO.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Nevladine organizacije;
- Studenti;
- Istraživači;
- Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovedla istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

http://monstat.org/userfiles/file/KVALITET/2020/2_%20Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Administrativni izvor, potpun obuhvat. Podaci su podložni uobičajenim vrstama greške prilikom unosa i obrade. Dodatno, u kreiranju ovih podataka korišćeni su podaci sertifikacionog tijela Monteorganika koji se kroz formu godišnjeg izvještaja dostavljaju nadležnom organu - MPŠV. Takođe za kreiranje podataka će se koristiti tabela koju će MPŠV slati kontrolnom tijelu koja je usklađena sa Eurostatovim tabelama.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno

3.2 Greška u obradi podataka

Moguće greške pri unosu i proračunu se kontrolišu i ispravljaju kroz LK.

Stopa imputacije

Nije relevantno.

3.3 Revizija podataka

3.3.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila Politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu: [Politika revizije](#)

3.3.2 Praksa revizije podataka

Nije relevantno.

3.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Rok za objavljivanje podataka: do 30. juna 2022.godine za prethodnu godinu.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije primjenjivo za statistiku organske proizvodnje jer se podaci i nacionalni izvještaji o kvalitetu objavljuju samo jednom u konačnom rezultatu.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Vremenski period između dostupnosti podataka i objave je 60 dana.

4.2 Tačnost objave podataka

Nema vremenskog razmaka između stvarnog podnošenja podataka i ciljnog datuma. Svi podaci se objavljuju u skladu sa predviđenim datumom objave.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl.list Crne Gore“, br. 18/12, 47/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Podaci se ne objavljuju putem saopštenja za javnost, već samo putem excel tabela na službenoj web stranici. Takođe, podaci su dostupni u Statističkom godišnjaku Uprave za statistiku Crne Gore.

5.4 Publikacije

Sve publikacije koje izdaje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/cg/publikacije.php?id=100> .

5.5 Online baza podataka

<https://www.monstat.org/eng/page.php?id=1797&pageid=1797> .

5.6 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu službene statistike („Sl. list CG“, br. 18/12 i 47/19), član 58, uređuju se pravila po kojima eksterni korisnici mogu ostvariti pristup pojedinačnim podacima za potrebe istraživanja. Mikro podaci se ne publikuju.

5.7 Popunjenost metadata

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Podaci su uporedivi u potpunosti. Ovo istraživanje je usaglašeno sa ESS Sporazumom o statistici organske proizvodnje.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o organskoj proizvodnji su u potpunosti uporedivi tokom vremena i dostupni su od 2016. do 2022. godine na web stranici MONSTAT-a u odeljku Podaci, link:

<https://www.monstat.org/eng/page.php?id=1797&pageid=1797> .

Indikator za uporedivost u vremenu

Nije relevantno.